

PESCA ARTESANAL I ESTUDI DE LA BIODIVERSITAT LOCAL DE CRUSTACIS DECÀPODES (CRUSTACEA: DECAPODA). EL CAS DEL PORT DE SÓLLER (ILLES BALEARS)

Lluc Garcia¹

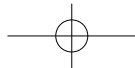
RESUM: La pesca artesanal és una activitat professional que, a més de suposar una forma d'economia sostenible per a determinades comunitats costaneres pot proporcionar importants dades sobre el coneixement de la biodiversitat marina a nivell local. Des de l'any 1982, gràcies a la col·laboració, entre d'altres, dels pescadors del Port de Sóller (Mallorca, Illes Balears, Mediterrània occidental), l'autor ha pogut estudiar amb força detall la fauna local de crustacis decàpodes, especialment la dels fons sublitorals de la costa de Tramuntana. Els crustacis decàpodes són artròpodes marins i d'aigua dolça entre els quals s'hi troben algunes espècies de gran importància econòmica a les Balears com són la llagosta comuna (*Palinurus elephas*) o la gamba rosada (*Aristeus antennatus*). Però és entre el conjunt d'espècies acompanyants de les espècies objectiu i entre les espècies no comercials descartades, on el naturalista local pot trobar una font contínua d'informació zoològica que permet assolir un millor coneixement de la biodiversitat d'una determinada zona o sobre la biologia d'espècies poc conegudes.

INTRODUCCIÓ

L'any 1982, amb motiu de l'inici de les activitats educatives, culturals i científiques de l'Associació Museu Balear de Ciències Naturals de Sóller (Garcia et al. 2001) l'autor començà un estudi sistemàtic de la fauna de crustacis decàpodes del Mar Balear. Tot i que les illes Balears és una zona prou explorada pel que fa a la seva biota marina, no existia en aquell moment cap col·lecció zoològica de referència centrada en aquest grup, un dels més importants pel paper ecològic que juguen en els ecosistemes de la plataforma continental. Un dels primers problemes a superar va ser el de com abordar l'estudi de la fauna marina regional des de les limitades possibilitats d'una petita institució com aquest museu, especialment per accedir a la fauna que habitava més enllà dels fons costaners directament accessibles per tècniques manuals.

El Port de Sóller, situat al NO de l'illa de Mallorca, es la base d'una petita flota pesquera artesanal. Aquesta feineja habitualment al llarg del litoral de la Serra de Tramuntana en caladors tradicionals que es troben situats entre els 30 i els 200 metres de fondària. A més, una també petita, però moderna, flota d'arrossegament feineja als límits de la plataforma continental a la mateixa zona arribant a realitzar les seves captures a uns 800 metres de fondària a la recerca d'espècies de decàpodes demersals, molt especialment de la gamba rosada (*Aristeus antennatus*).

1 Museu Balear de Ciències Naturals. llucgarcia@telefonica.net

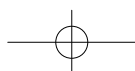

Al litoral espanyol, diversos autors ja havien recorregut amb èxit a l'ajut de la pesca comercial per a l'estudi quantitatiu i qualitatiu de la fauna de crustacis decàpodes, ja sigui exclusivament o bé complementària de campanyes científiques (veure, per exemple Guillén Nieto, 1990). Ben conegudes són les exploracions realitzades a la Costa Brava per Ricard Zariquiey Álvarez i pel seu pare Ricard Zariquiey Cenarro que convertiren aquesta zona de la mediterrània occidental en una de les millors conegudes del món pel que fa a la seva fauna de decàpodes (Zariquiey Álvarez, 1935; 1968).

LA PESCA DE CRUSTACIS DECÀPODES A L'ILLA DE MALLORCA

A l'illa de Mallorca la captura de crustacis decàpodes marins ha estat històricament un subproducte de la pesca d'altres espècies més rendibles, sobretot peixos. El consum de crustacis no era ni gastronòmicament apreciat ni, fins i tot, socialment ben vist fins l'arribada del boom turístic. Això no obstant, actualment dos crustacis decàpodes són espècies objectiu de captura i suposen una notable font d'ingressos, si més no la més important, pels pescadors de la zona: la llagosta comuna (*Palinurus elephas*) i la gamba rosada (*Aristeus antennatus*). La primera es captura a Mallorca entre els mesos d'abril i agost existint una veda biològica entre els mesos de setembre i març. El volum de captures és incert ja que moltes d'elles no passen per la llotja. Segons la Direcció General de Pesca del Govern Balear, l'any 2005 es comercialitzaren oficialment un total de 11.827,91 kg. d'aquesta espècie (DGP, com. pers.). En el cas de la gamba rosada, es tracta d'una espècie que es captura mitjançant la flota d'arrossegament, no existint a hores d'ara cap veda biològica. Les captures anuals es xifraren l'any 2005 en 145.648,33 kg. Altres espècies que es comercialitzen habitualment i que són capturades per la flota d'arrossegament són *Nephrops norvegicus*, *Parapenaeus longirostris*, *Plesionika* sp., *Geryon longipes*, *Macropipus tuberculatus*, *Liocarcinus depurator*. La llagosta blanca, *Palinurus mauritanicus*, també ha estat objectiu de pescadors artesanals però la seva captura presenta dificultats ja que viu a molta més fondària i actualment s'ha abandonat bastant. Espècies molt apreciades gastronòmicament com el llamàntol (*Homarus gammarus*), la cigala (*Scyllarides latus*) o la cabra (*Maja squinado*) es pesquen només molt més ocasionalment ja que són actualment espècies molt rares a les illes Balears, especialment la darrera.

Pel que fa als mètodes de pesca, les principals espècies objectius es capturen de forma diferent: la gamba rosada es pesca al talús continental (entre 400 i 800 metres de fondària) per la flota d'arrossegament (Figura 1). En canvi la llagosta comuna és capturada a l'illa de Mallorca mitjançant tremalls especials anomenats "llagosteres" (Figura 2). Durant els mesos de la veda els pescadors artesanals calen tremalls més fins entre 30 i 50 metres de fondària per a la captura de peixos de plataforma que viuen més prop de la costa. Subproducte d'aquestes modalitats de pesca són diferents espècies de crustacis decàpodes i d'altres organismes marins, entre els que destaquen determinats mol·luscs i equinoderms. La major part del *by-catch*, o conjunt d'espècies acompanyants de les espècies objectiu, es descartada,

llevat d'alguns crustacis de mida més gran com per exemple el cranc reial (*Calappa granulata*), el cranc cigaler (*Dromia personata*), les cigaletes (*Scyllarus arctus*) i molt més ocasionalment els sastres *Galathea strigosa*. Pel que fa a la flota d'arrossegament aquesta porció inclou altres espècies de Penaïdeea (gambes vertaderes), alguns ermitans com *Pagurus prideaux* o *Dardanus arrosor*, diversos galatèids del gènere *Munida* (*M. rugosa*, *M. tenuimana*) i la cranca de fons (*Paromola cuvieri*), entre d'altres. Totes aquestes espècies es poden veure més o menys ocasionalment als mercats de peix.

La majoria d'aquests crustacis ja es pescaven durant el segle XIX, segons es desprèn dels detallats treballs de l'Arxiduc Lluís Salvador (Habsburg-Lothringen, 1880) que cita 16 espècies de Decapoda que es comercialitzaven a les Balears. Entre aquestes, algunes d'aigües molt poc profundes -com *Carcinus aestuarii* o diverses gambetes del gènere *Palaemon*- que actualment ja no es capturen o només molt esporàdicament per a la seva utilització com a esca, amb gànguil, mitjançant autorització especial de l'administració competent, i nanses. De totes les espècies esmentades, dues estan legalment protegides dins l'àmbit de les reserves marines de les illes Balears: *Maja squinado* i *Scyllarides latus* (<http://dgpesca.caib.es>).

MATERIAL I MÈTODES

Algunes embarcacions d'arrossegament o de pesca artesanal del Port de Sóller varen ser dotades temporalment de petits dipòsits de PVC d'entre 5 i 10 litres de capacitat, plens d'aigua de mar lleugerament formolada (2-3%), on els pescadors que col·laboraven guardaven espècies acompanyants de les seves espècies objectiu fins la seva arribada al Port. Aquest mètode només permeté realitzar estudis qualitius ja que els pescadors només conservaven les espècies més conspicues o, al seu criteri "rars". Tot i això el concepte de raresa dels professionals ha coincidit en diverses ocasions amb l'interès faunístic de les captures (cf. *infra*) ja que ha permès localitzar espècies fins ara desconegudes a Balears (Garcia, 1985; 2002; Garcia i Gracia, 1988). Aquest mètode es va practicar de forma esporàdica depenent de la disponibilitat dels pescadors o de l'autor, a partir de l'any 1982, i especialment entre els anys 1982 i 1989. Paral·lelament es va col·laborar en la determinació taxonòmica dels crustacis decàpodes capturats en diferents campanyes científiques (projecte CARBAL) o pesqueres que incloïen l'anàlisi de les captures de la flota d'arrossegament que opera en el Llevant de Mallorca (Garcia i Gracia, 1988; 1996; Ballesteros et al., 1987; 1993).

Un segon mètode que ha donat molt bons resultats per aconseguir espècies de profunditat de decàpodes (i també de mol·luscs) ha estat l'examen acurat de continguts gàstrics de peixos demersals. L'autor ha pogut estudiar una àmplia mostra procedent de continguts gàstrics del rafel (*Trygla lira*) capturat per les barques d'arrossegament que feïen entre la badia de Palma i la costa d'Andratx, al SW de Mallorca que donà com a resultat la localització de 25 espècies (Pons-Moyà et al., 1998). També cal destacar que la pesca

artesanal d'una espècie pelàgica com és la llampuga (*Coryphaena hippurus*), practicada tradicionalment pels pescadors del Port de Sóller, també ha permès recol·lectar amb força freqüència un crustaci decàpode que viu exclusivament sobre objectes flotants o tortugues marines: el cranc oceànic *Planes minutus* (Garcia, 2001), una espècie no gaire ben representada a les col·leccions científiques mediterrànies degut al seu peculiar hàbitat, poques vegades explorat.

Pescadors aficionats o practicants de la caça submarina també han aportat material, normalment el regurgitat per diferents espècies de peixos, principalment serrànids.

Tot el material procedent d'aquestes captures - afegit al capturat directament per l'autor i altres col·laboradors mitjançant recerca directa en ambients costaners o rebut per a la seva determinació procedent d'altres investigadors i que no s'inclou en aquest article- es va organitzar en una col·lecció científica que es troba dipositada al Museu Balear de Ciències Naturals de Sóller. Els exemplars es conserven en etanol de 70°, encara que una petita part es conserva en sec (Figura 3).

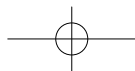
RESULTATS

Com a resultat de la recerca faunística realitzada amb el suport de l'activitat pesquera d'arrossegament, artesanal i, molt ocasionalment, recreativa, practicada, sobretot, a Mallorca, s'ha pogut reunir una col·lecció de crustacis decàpodes formada per unes 146 espècies, i aportar noves dades a la distribució de tàxons poc coneguts a la Mediterrània. En aquesta col·lecció està representat aproximadament el 43 % del total d'espècies de crustacis decàpodes presents a la Mar Mediterrània (inclosa la Mar Negra) (cfr. Udekem d'Acoz, 1999) i un 69% de les fins ara citades al Mar Balear. La proporció de les dades aconseguides gràcies a la col·laboració dels pescadors del Port de Sóller ha estat molt notable, suposant el 67,8% de les espècies recol·lectades amb aquesta metodologia que han estat 112, xifra que alhora suposa el 53% dels decàpodes coneguts al Mar Balear i el 76,71% del total de les espècies recol·lectades per l'autor des de l'any 1982 (Taula 1).

L'estudi d'aquest material ha suposat detectar espècies fins ara desconegudes al Mar Balear, una zona molt estudiada des de finals del segle XIX, o, fins i tot, espècies molt rares o mai no citades a la Mediterrània occidental (Taula 2). Així, del total de les 22 espècies assenyalades per primer cop en aigües de Balears per l'autor i altres col·laboradors, 14 corresponen a captures realitzades per pescadors, una fou detectada gràcies a la pràctica del submarinisme recreatiu i la pesca submarina i només 7 a la pesca específicament científica. Tres espècies s'han citat per primer cop en aigües ibèriques i una espècie per primer cop a la Mediterrània occidental.

Alguns dels resultats faunístics més destacables o interessants directament relacionats amb l'activitat pesquera artesanal del Port de Sóller que val la pena comentar han estat els següents:

Paragalene longicrura (Figura 4). Dos exemplars d'aquest cranc van ser capturats el 5-X-1983 per una embarcació del Port de Sóller (Garcia, 1985).

La seva distribució s'escampa des del mar Egeu fins l'illa de Madeira. Descrita per Nardo l'any 1868, des de llavors només s'ha registrat en 15 ocasions (Pallaoro, 2005). L'espècie no havia estat mai assenyalada en aigües ibèriques. Posteriorment s'ha vist que és un habitant d'algunes coves submarines obscures per la qual cosa no apareixia més que de forma extremadament rara en les captures comercials o científiques (Gili i Macpherson, 1987).

Euchirograpsus liguricus (Figura 5). Tres exemplars d'aquesta rara espècie han estat capturats per embarcacions de pesca artesanal del Port de Sóller, el 8-X-1983 (Garcia, 1985), l'11-VII-1985 i el 16-VIII-1985. Es tracta d'un cranc de la família dels gràpsids que agrupa principalment espècies costaneres i semiterrestres com per exemple el cranc sabater (*Pachygrapsus marmoratus*) encara que la que aquí ens ocupa viu a més fondària. L'espècie només s'havia assenyalat en dues ocasions en aigües espanyoles, els anys 1948 i 1984 (cf. Garcia, 1985). En aquests moments només es coneixen 24 registres mundials de l'espècie que es distribueix per una ampla regió atlanto-mediterrània i que va ser descrita l'any 1853 (Giacobbe i Spanò, 2006).

Calappa tuerkayana (Figura 6). Dos exemplars capturats el 5-X-1983. Es tracta d'un cranc reial petit que en el moment d'aquesta captura encara no havia estat descrit per a la ciència. Inicialment els exemplars es varen atribuir a juvenils de cranc reial comú (*Calappa granulata*). El 1995 un investigador italià (Pastore, 1995) descriví com a espècie nova exemplars similars de la Mar Jònica. En una revisió posterior de la col·lecció (Garcia, 2002) es pogueren assignar els exemplars mallorquins a la nova espècie, *Calappa tuerkayana*, de la qual fins al moment només es coneixen quatre o cinc exemplars a nivell mundial (Udekem d'Acoz, 2001).

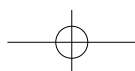
Altres espècies capturades a la zona pesquera i gràcies a l'activitat extractiva del Port de Sóller que va la pena esmentar per la seva rellevància faunística són:

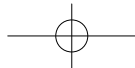
Pontonia flavomaculata. Espècie comensal d'ascídies desconeguda fins el moment a Balears. Capturats dos exemplars el 10-03-1985 per les barques del bou (Garcia i Gracia, 1988).

Scyllarus pygmaeus. Capturats els primers exemplars enregistrats a Balears, el 25-05-1985 mitjançant tremalls (Garcia i Gracia, 1988). A la fauna ibèrica només s'havia assenyalat de les costes de Catalunya .

Albunea carabus. Espècies citada d'antic a Mallorca i considerada "molt rara". Un exemplar fou pescat en xarxes calades per un pescador del Port front Cala Romagueral el 5-07-1987 (Garcia i Gracia, 1988).

Atelecyclus rotundatus. Citat per primer cop a les Balears gràcies a les captures fetes amb tremall el 01-08-1984 i el 05-09-1986 (Garcia i Gracia, 1988).

I Jornades d'Estudis Locals

Thia scutellata. Citat per primer cop a les Balears, gràcies a un exemplar contingut en l'estomac d'una estrella de mar (*Astropecten* sp.) enganxada en un palangre el 16-02-1985 (Garcia i Gracia, 1988).

Bathynectes maravigna. Espècie relativament freqüent a les costes catalanes. A les Balears no s'havia enregistrat cap exemplar fins el 01-06-1982 i el 13-02-1985 (Garcia i Gracia, 1988).

Latreillia elegans. Capturat un exemplar amb tremall el 31-VIII-1988, davant Es Morro des Capellans. Espècie considerada en aquell moment "molt rara" només s'havia citat una vegada en aigües ibèriques (Garcia i Gracia, 1996).

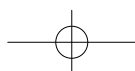
Monodaeus guinotae. Petit cranquet capturat per segon cop en la història davant les costes de Sóller el 1-VIII-1983, en xarxes per a la llagosta blanca calades a uns 200 metres de fondària (Garcia i Gracia, 1996).

CONCLUSIONS

La col·laboració entre l'autor, el Museu Balear de Ciències Naturals i els pescadors del Port de Sóller – tot i suposar-ne només un granet d'arena – ha permès un millor coneixement de la biodiversitat de la Mediterrània occidental, del Mar Balear i, més concretament dels fons submarins de les costes de la Serra de Tramuntana de Mallorca. La col·laboració es va fer de forma força continuada entre els anys 1982 i 1989, temporada en la que es feren la majoria de les captures interessants. Totes elles han estat publicades formalment en revistes científiques a fi de documentar aquestes troballes zoològiques i els exemplars convenientment conservats en una col·lecció que actualment forma part del patrimoni solleric. Aquestes captures s'han complementat amb altres estudis realitzats directament per l'autor i altres col·laboradors en diverses jornades i campanyes de pesca científica, sempre amb les grans limitacions que suposa apropar-se a l'estudi de la biodiversitat marina des d'una petita institució local i sense una dedicació professional ni remunerada. Seria desitjable que en el futur s'incrementàs aquesta col·laboració de forma més sistematitzada i amb cert suport econòmic institucional a fi d'aprofitar tota la informació biològica procedent de la indústria pesquera local que, malauradament, per regla general es perd.

AGRAÏMENTS

Aquesta petita revisió preparada amb motiu de les I Jornades d'Estudis Locals de Sóller, vol ser sobretot un agraïment a totes aquelles persones que durant anys han aportat exemplars de forma altruista per als nostres estudis faunístics. Entre d'ells voldria esmentar de forma explícita les següents persones relacionades amb el món de la pesca al Port de Sóller: Joan Ripoll, Damià Mongeot "Lilí", Domingo Bernat, Josep Mayol "Passador", Joan Arbona "Deu", Sebastià i Jordi Rullan "Deianencs" i Carles Constantino, entre d'altres.

BIBLIOGRAFIA

- BALLESTEROS, E., DANTART, LL., GARCIA, LL., MASSUTÍ, C. I M. ZABALA, 1987. La comunitat de maèrl de les zones del freu de Cabrera i Sud de Menorca. *Primeres Jornades del Medi Ambient de les Balears*. Llibre de Resums.
- BALLESTEROS, E. CORBERA, J. I LL. GARCIA, 1993. Els Crustacis decàpodes. EN: *L'arxipèlag de Cabrera. Història Natural*. J.A. Alcover, E. Ballesteros & J.J. Fornós, eds. CSIC-Editorial *Moll. Mon. Soc. Hist. Nat. Balears*, 2: 579-587.
- UDEKEM D'ACÓZ, C. D'. 1999. Inventaire et distribution des crustacés décapodes de l'Atlantique nord-oriental, de la Méditerranée et des eaux continentales adjacentes au nord de 25°N. *Patrimoines Naturels* (MNH/SPN), 40: 1-383.
- UDEKEM D'ACÓZ, C. D'. 2001. Remarks on the genera *Balssia* Kemp, 1922 and *Acanthonyx* Latreille, 1828 in the Azores, and first record of *Calappa tuerkayana* Pastore, 1995 (Crustacea, Decapoda) in the Atlantic Ocean. *Arquipélago. Life and Marine Sciences*, 18A: 53-59.
- GARCIA, LL. 1985. Sobre la presencia en aguas de Mallorca de *Paragalene longicrura* (Nardo, 1868) y *Euchirograpsus liguricus* H. Milne Edwards, 1853 (Crustacea, Decapoda, Brachyura). *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears*, 26: 157-167.
- GARCIA, LL. 1987. Faunística de Crustacis Decàpodes a l'illa de Mallorca. *Primeres Jornades del Medi Ambient de les Balear*. Llibre de Resums.
- GARCIA, LL. 1994. *Pachygrapsus transversus* (Crustacea: Decapoda: Grapsidae) a les Illes Balears. *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears*, 37: 59-64.
- GARCIA, LL. 2001. Més dades sobre els crancs oceànics *Planes minutus*. *Aubaina. Butll. Mus. Bal. Cienc. Nat.*, 3(1): 15.
- GARCIA, LL. 2002. Presencia de *Calappa tuerkayana* Pastore, 1995 (Decapoda: Brachyura: Calappidae) en el Mediterráneo occidental. *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears*, 45: 217-223.
- GARCIA, LL. I C. MASSUTÍ, 1987. Inventari bibliogràfic dels Crustacis Decàpodes a les Illes Balears (Crustacea, Decapoda). *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears*, 31: 67-92.
- GARCIA, LL. I F. GRACIA, 1988. Nuevas aportaciones a la fauna de Crustacea Decapoda de las Baleares. *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears*, 32: 47-56.
- GARCIA, LL. I F. GRACIA, 1996. Sobre algunes espècies de Crustacis Decàpodes interessants de les Balears (Crustacea, Decapoda). *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears*, 39: 177-186.
- GARCIA, LL., CELIÀ, L., CONSTANTINO, C., GINÉS, A. I A. SACARÉS. 2001. El Museu Balear de Ciències Naturals, 14 anys després. *III Jornades del Medi Ambient de les Balears. Palma, 14-16 novembre de 2001*. Llibre de Resums.
- GARCIA, LL. I B. REVIRIEGO, 2000. Presència del cranc subtropical *Percnon gibbesi* H. Milne Edwards (Crustacea, Decapoda, Grapsidae) a les illes Balears. Primera cita a la Mediterrània occidental. *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears*, 43: 81-89.

- GIACOBBE, S. I N. SPANÒ, 2006. A new record of *Euchirograpsus liguricus* (Decapoda, Brachyura) in the Mediterranean Sea. *Crustaceana*, 79(5): 555-562.
- GILI, J.M. I E. MACPHERSON, 1987. Crustáceos Decápodos capturados en cuevas submarinas del litoral balear. *Inv. Pesq.* Barcelona, 51(supl.1): 285-291.
- GUILLEN NIETO, J.E., 1990. *Guía ilustrada de los crustáceos decápodos del litoral alicantino*. Instituto de cultura Juan Gil Albert. Diputació d'Alacant. Alacant. 316 pp.
- HABSBURGO-LORENA, L.S. ca. 1880. *La Pesca*. EN: *Las Baleares*. Edicions Palma. Ciutat de Mallorca. 65pp., 5 taules i 38 làm. (facsimil de l'edició de 1956 en castellà, d'Editorial Clumba).
<http://dgpesca.caib.es/user/reserva/especies.ct.htm>
- PALLAORO, A. 2005. The rediscovery of the crab, *Paragalene longicrura* (Nardo, 1868) (Decapoda, Brachyura, Xanthidae) in the Adriatic Sea. *Crustaceana*, 78 (6): 749-753.
- PASTORE, M. 1995. The genus *Calappa* in the Ionian Sea. *Oebalia*, 21: 187-196.
- PONS-MOYÀ, J., G.X. PONS, LL. GARCIA I A.M. GRAU, 1998. Mol.luscs i decàpodes presents en el contingut gàstric de *Trigla lyra* (Linnaeus, 1758) (Osteichthyes, Triglidae) del SW de Mallorca (Mediterrània Occidental). *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears*, 41: 87-100.
- ZARIQUIEY ÁLVAREZ, R. 1946. *Crustáceos Decápodos Mediterráneos*. Instituto español de Estudios Mediterráneos. Barcelona. 181 pp.
- ZARIQUIEY ÁLVAREZ, R. 1968. Crustáceos Decápodos Ibéricos. *Inv. Pesq.*, 32: 1-510.

Espècie	A	B	C
* <i>Aristeus antennatus</i>		+	
<i>Aristeomorpha foliacea</i>		+	
<i>Solenocera membranacea</i>		+	
* <i>Penaeus kerathurus</i>	+		
<i>Parapenaeus longirostris</i>		+	
<i>Sycionia carinata</i>		+	
* <i>Pasiphaea sivado</i>		+	
<i>Pasiphaea multidentata</i>		+	
* <i>Acanthephyra eximia</i>		+	
<i>Plesionika heterocarpus</i>		+	
* <i>Plesionika narval</i>		+	
<i>Pandalina brevisrostris</i>		+	
* <i>Thorulus cranchii</i>	+		
* <i>Athanas nitescens</i>	+		
<i>Processa edulis</i>	+		
<i>Processa macrophthalmia</i>	+		
<i>Processa canaliculata</i>	+		
* <i>Palaemon serratus</i>			+
* <i>Pontonia pinnophylax</i>			+
* <i>Pontonia flavomaculata</i>		+	
* <i>Typton spongicola</i>		+	
<i>Periclimenes sagittifer</i>		+	
<i>Alpheus glaber</i>		+	
* <i>Aegaeon cataphractus</i>		+	
* <i>Aegaeon lacazei</i>		+	
* <i>Homarus gammarus</i>	+		
* <i>Nephrops norvegicus</i>		+	
* <i>Polycheles typhlops</i>		+	
* <i>Palmurus elephas</i>	+		
* <i>Palmurus mauritanicus</i>	+		
* <i>Scyllarus arctus</i>	+		
* <i>Scyllarus pygmaeus</i>	+		
<i>Paguristes eremita</i>	+		
* <i>Dardanus arrosor</i>	+	+	
* <i>Dardanus callidus</i>	+		
<i>Anapagurus laevis</i>		+	
<i>Anapagurus cf. longispina</i>		+	
* <i>Pagurus forbesii</i>	+		
* <i>Pagurus cuanensis</i>	+		
* <i>Pagurus pridaux</i>		+	
<i>Pagurus alatus</i>		+	
<i>Nematopagurus longicornis</i>		+	
* <i>Galathea strigosa</i>	+		
* <i>Galathea squamifera</i>	+		+
<i>Galathea nexa</i>		+	
* <i>Galathea iniermedia</i>	+		
* <i>Galathea bolivari</i>	+		
* <i>Munida rugosa</i>	+	+	
* <i>Munida tenuimana</i>		+	
<i>Munida rutilanti</i>		+	
Espècie	A	B	C
* <i>Albunea carabus</i>	+		
* <i>Dromia personata</i>	+		

* <i>Paromola cuvieri</i>		+	
* <i>Homola barbata</i>	+		
<i>Ethusa mascarone</i>		+	
* <i>Medorippe lanata</i>	+		
* <i>Calappa granulata</i>	+		
* <i>Calappa tuerkayana</i>	+		
* <i>Latreillia elegans</i>	+	+	
<i>Ilia nucleus</i>	+		
<i>Ebalia nux</i>		+	
<i>Ebalia granulosa</i>		+	
<i>Ebalia tuberosa</i>		+	
<i>Ebalia edwardsii</i>	+		
* <i>Atelecyclus rotundatus</i>	+		
<i>Atelecyclus undecimdentatus</i>	+		
* <i>Thia scutellata</i>	+		
<i>Liocarcinus arcuatus</i>	+		
* <i>Liocarcinus corrugatus</i>	+		
* <i>Liocarcinus maculatus</i>	+		
* <i>Liocarcinus zariquieyi</i>	+		
* <i>Liocarcinus depurator</i>	+	+	
<i>Liocarcinus vernalis</i>	+		
* <i>Macropipus tuberculatus</i>		+	
* <i>Bathynectes longipes</i>	+		
* <i>Bathynectes maravigna</i>	+		
* <i>Porunus hastatus</i>	+		
* <i>Ceryon longipes</i>		+	
* <i>Paragalene longicrura</i>	+		
* <i>Pilumnus spinifer</i>	+		
* <i>Pilumnus villosissimus</i>	+		
<i>Pilumnus hirtellus</i>			+
* <i>Xantho poressa</i>			+
* <i>Xantho pilipes</i>	+		
<i>Xantho incisus</i>			+
* <i>Monodaeus couchii</i>	+	+	
* <i>Monodaeus guinotae</i>	+		
* <i>Paractaea monodi</i>	+		
<i>Goneplax rhomboides</i>		+	
* <i>Pianes minutus</i>	+		
* <i>Euchirograpsus liguricus</i>	+		
<i>Perceon gibbesi</i>			+
* <i>Parthenope angulifrons</i>	+		
* <i>Parthenope macrochelos</i>	+		
<i>Parthenope massena</i>	+		
<i>Heterocrypta maltzami</i>		+	
* <i>Maja crispata</i>	+		
* <i>Pisa tetraodon</i>	+		
* <i>Pisa muscosa</i>	+		
* <i>Pisa nodipes</i>	+		
* <i>Pisa armata</i>	+		
* <i>Herbstia condyliata</i>	+		
* <i>Lissa chiragra</i>	+		
* <i>Eurynome aspera</i>	+		
<i>Eurynome spinosa</i>	+		
<i>Ergasticus clouei</i>		+	
* <i>Inachus dorsettensis</i>	+		
* <i>Inachus leptochirus</i>	+		
* <i>Inachus thoracicus</i>	+		
* <i>Achaeus cranchii</i>	+		
* <i>Macropodia rostrata</i>	+		
* <i>Macropodia tenuirostris</i>	+		

Taula 1. Espècies col·leccionades per l'autor a Balears en col·laboració amb els pescadors (marcades amb un **asterisc** les procedents de barques del Port de Sóller). **A:** pesca artesanal amb tremall, llagostera, palangre o gànguil; **B:** arrossegament; **C:** pesca submarina o esportiva. No s'inclouen les espècies capturades per l'autor en pesca científica o procedents de campanyes científiques. Total, 112 espècies de Decapoda la qual cosa suposa el 53 % del total de la fauna d'aquest grup coneguda al mar balear. 76 espècies (el 67,8%) han estat recol·lectades gràcies a l'activitat pesquera del Port de Sóller.

I Jornades d'Estudis Locals

Espècie	Rellevància faunística	Referència
** <i>Acanthephyra eximia</i>	Primera cita a les Balears	Garcia i Gracia, 1988
** <i>Atelecyclus rotundatus</i>	Primera cita a les Balears	Garcia i Gracia, 1988
* <i>Atelecyclus undecimdentatus</i>	Primera cita a les Balears	Garcia i Gracia, 1988
** <i>Bathynectes maravigna</i>	Primera cita a les Balears	Garcia i Gracia, 1988
<i>Brachynotus foresti</i>	Primera cita a les Balears	Garcia i Gracia, 1988
** <i>Calappa tuerkayana</i>	Primera cita en aigües ibèriques. Tercera cita mundial	Garcia, 2002
<i>Callinassa tyrrhena</i>	Primera cita a les Balears	Garcia i Gracia, 1988
* <i>Ebalia granulosa</i>	Primera cita a les Balears	Pons-Moyà et al. 1998
** <i>Euchirograpsus liguricus</i>	Primera cita a les Balears. Segona cita a la Mediterrània en 100 anys	Garcia, 1985
* <i>Heterocrypta maltzani</i>	Espècie molt rara. Moltes poques cites mediterrànies	Garcia i Gracia, 1996
** <i>Latreilla elegans</i>	Primera cita a les Balears. Segona cita en aigües ibèriques. Espècie molt rara	Garcia i Gracia, 1996
** <i>Monodaeus quinotae</i>	Segona cita en aigües ibèriques. Espècie molt rara	Garcia i Gracia, 1996
* <i>Munida rutilanti</i>	Primera cita a les Balears	Garcia i Gracia, 1988
* <i>Nematopagurus longicornis</i>	Primera cita en aigües ibèriques	Garcia i Gracia, 1988
<i>Pachygrapsus maurus</i>	Primera cita a les Balears	Garcia i Gracia, 1988
<i>Pachygrapsus transversus</i>	Primera cita a les Balears. Segons en aigües ibèriques	Garcia, 1994
<i>Pagurus chevrouxi</i>	Primera cita a les Balears	Garcia i Gracia, 1988
<i>Pandalina brevirostris</i>	Primera cita a les Balears	Garcia i Gracia, 1996
** <i>Paragalene longicrura</i>	Primera cita en aigües ibèriques. Segona cita a la Mediterrània en més de 100 anys	Garcia, 1985
<i>Percnon gibbesi</i>	Primera cita a la Mediterrània occidental.	Garcia i Revillego, 2000
** <i>Pontonia flavomaculata</i>	Primera cita a les Balears	Garcia i Gracia, 1988
** <i>Scyllarus pygmaeus</i>	Primera cita a les Balears	Garcia i Gracia, 1988
** <i>Thia scutellata</i>	Primera cita a les Balears	Garcia i Gracia, 1988
<i>Thorulus sollaudi</i>	Primera cita a les Balears	Garcia i Gracia, 1988

Taula 2. Algunes captures amb rellevància faunística. Amb un asterisc les aconseguides gràcies a la col·laboració dels pescadors. Amb dos asteriscs les procedents de les barques del Port de Sóller. (Ordre alfabètic. Només s'inclouen els registres formalment publicats per l'autor i col·laboradors).

Figura 1. Barques d'arrossegament del Port de Sóller. Captura de gamba rosada (*Aristeus antennatus*)

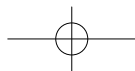

Figura 2. Pescadors del Port de Sóller capturant la llagosta comuna (*Palinurus elephas*).

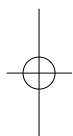
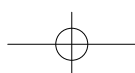
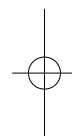
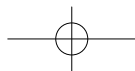

Figura 3. Detall de la col·lecció de crustacis decàpodes del Museu Balear de Ciències Naturals.

I Jornades d'Estudis Locals

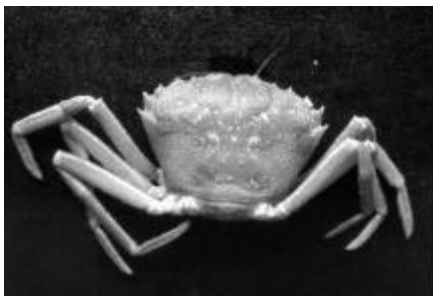

Figura 4. Exempler de *Paragalene longicrura* procedent de captures artesanals a la zona de Sóller.

Figura 5. Exempler d'*Euchirograpsus liguricus*, capturat per una embarcació del Port de Sóller.

Figura 6. Exempler de *Calappa tuerkayana*, capturada per les barques del Port de Sóller.

